

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 19C/5/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218200512
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:2218200512.6

Uznesenie

Okresný súd Dunajská Streda v sporovej veci žalobkýň: 1. C. K., nar. XX.XX.XXXX, X. E. XXX/XX, B. S., a 2. O. P., nar. XX.XX.XXXX, D. XX, Š. - A., obe zast.: JUDr. Albína Vágóová, advokátka v Dunajskej Strede, proti žalovaným: 1. W. L., nar. XX.XX.XXXX, Y. XXX/X, Š., zast.: JUDr. Ladislav Slovák, advokát v Dunajskej Strede, a 2. D. J., nar. XX.XX.XXXX, I. XXXX/XX, o určenie vlastníckeho práva, taktó

rozhodol:

I. Konanie o žalobe o určenie, že žalobkyne sú vlastníčkmi 1-ného spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach v k. ú. Š. zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako pozemok - parc. reg. „T.“ č. XXXX, záhrady vo výmere XXX m², pozemok - parc. reg. „T.“ č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a rodinný dom so súp. č. XXX, postavaný na par. reg. „T.“ č. XXXX, sa z dôvodu späťvzatia žaloby zastavuje.

II. Žalovaným sa priznáva voči žalobkyniam ako spoločne a nerozdielne zaviazaným nárok na náhradu 100 % trov prvoinštančného konania.

III. Žalobkyniam sa priznáva voči žalovaným ako spoločne a nerozdielne zaviazaným nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou tunajšiemu súdu 05.02.2018 sa pôvodný žalobca - právny predchodca (otec) žalobkýň domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností uvedených vo výroku (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). Uznesením č. k. 19C/5/2018-135 súd rozhodol o pokračovaní v konaní na strane žalobcu so žalobkýňami v 1. a 2. rade po tom, čo zistil, že pôvodný žalobca zomrel. Podaním zo 06.11.2019 žalobkyne vzali žalobu späť v celom rozsahu a žiadali, aby súd nepriznal stranám nárok na náhradu trov konania. Na výzvu súdu sa žalovaná v 1. rade vyjadrila tak, že súhlasila so späťvzatím žaloby, žiadala však, aby súd zaviazal žalobkyne nahradiť jej trovy konania vo výške 100 %. Žalovaný v 2. rade sa k späťvzatíu ani k otázke náhrady trov konania v súdom určenej lehote nevyjadril.

2. V dôsledku späťvzatia žaloby je súd podľa § 145 ods. 1 podľa § Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) povinný konanie v zásade zastaviť. Nemôže tak urobiť len vtedy, keď žalovaný so späťvzatím žaloby po predbežnom prejednaní sporu alebo pojednávaní z vážnych dôvodov nesúhlasí (§ 146 ods. 2 CSP) alebo keď z osobitného predpisu vyplýva určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami (§ 146 ods. 2 CSP). Keďže vo veci sa nezačalo pojednávať, súhlas žalovaných so späťvzatím žaloby nebol potrebný, hoci žalovaná v 1. rade so späťvzatím žaloby výslovne súhlasila. Vzhľadom na to, že v danej veci nejde o prípad uvedený v § 146 ods. 2 CSP, boli splnené všetky podmienky na zastavenie konania, a súd preto konanie o žalobe podľa § 145 ods. 1 CSP zastavil (výrok I).

3. Žalobkyne spolu so späťvzatím žaloby žiadali, aby súd nepriznal náhradu trov konania žiadnej zo strán, pretože žalobu podal ešte ich otec a ony sa rozhodli pokračovať v konaní preto, lebo

boli presvedčené, že by si to ich otec želal, keby žil a tiež preto, lebo chceli za neho dosiahnuť zadosťučinenie.

4. Žalovaná v 1. rade nesúhlasila s nepriznaním náhrady trov konania žiadnej zo strán, pretože za začatím súdneho konania stáli žalobkyne, ktoré svoje práva aktívne uplatňovali tak, že vo veci podali návrh na pokračovanie v konaní, návrh na zmenu žalobného návrhu a odvolanie proti uzneseniu zo 07.12.2018 (č. k. 19C/5/2018-93) o zastavení konania. Späťvzatie žaloby je dôsledok neunesenia dôkazného bremena a žaloba bola od počiatku nedôvodná. Tvrdenia žalobkýň o tom, že keby ich otec žil, pokračoval by v konaní a že ich zážitky z rozprávania otca boli natoľko živé, že chceli mať zadosťučinenie za otca, nie sú dôvodmi na použitie § 257 CSP, pretože pri jeho uplatňovaní treba prihliadať najmä na postoj strán v konaní, procesné úkony v konaní a to, čo nimi sledovali.

5. V prejednávanej veci konanie nedospelo do štádia meritórneho prieskumu žalovaného nároku a skončilo sa zastavením v dôsledku dispozičného úkonu žalobkýň v podobe späťvzatia žaloby. Za takých okolností doktrinálny výklad ustanovenia § 256 ods. 1 CSP potvrdený aj súdnou praxou ukladá pričítať procesnú zodpovednosť za zavinenie zastavenia konania tej strane, ktorá svojím podaním privodila zastavenie konania. Výnimku tvorí § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane. Dôvody hodné osobitného zreteľa zákon nevymenúva ani príkladmo. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia NS SR SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, či sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 ukladá súdu skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré treba pri rozhodovaní o povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania podľa § 255 ods. 1 CSP (nález Ústavného súdu SR z 18. júla 2018, sp. zn. I. ÚS 153/2018) alebo zodpovednosti za zavinenie podľa § 256 ods. 1 CSP. Ustanovenie § 257 CSP teda priznáva súdu moderačné právo umožňujúce odstrániť neprimeranú tvrdosť zákona, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o trovách konania. Vždy však musí ísť o výnimočný prípad spočívajúci v okolnostiach na obidvoch stranách sporu (rozhodnutie NS SR, sp. zn. 5MCdo/24/2011). Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa sa posudzujú osobné, majetkové, sociálne, zárobokové a iné pomery strán a prihliadať na to, čo ich viedlo k uplatneniu práva na súde a aký mali postoj v konaní (porov. rozhodnutie ÚS SR, I. ÚS 469/2013). Moderačné právo súdu však neslúži na zmiernovanie majetkových rozdielov medzi stranami (porov. rozhodnutie NS SR, sp. zn. 6MCdo/5/2011).

6. Vychádzajúc zo všetkých vyššie opísaných úvah však súd dospel k záveru, že použitie § 257 CSP v prejednávanej veci nie je opodstatnené.

7. Žalobkyne naznačujú, že samotné uplatnenie práva na súde žalobou podanou právnym predchodcom strany by bez ďalšieho nemalo byť rozhodujúcou skutočnosťou pri posudzovaní ich postoja v konaní na účely použitia § 257 CSP. Takémuto názoru by bolo možné prisvedčiť len v prípade právneho nástupníctva na strane žalovaného. Za okolností prejednávanej veci je však dôležité, že žalobkyne po smrti svojho otca navrhli pokračovanie v konaní, teda prejavili vôľu aktívne sa podieľať na vedení súdneho konania na strane žalobcov. Túto vôľu zopakovali a potvrdili aj v odvolaní, ktoré podali proti uzneseniu zo 07.12.2018 (č. k. 19C/5/2018-93) o zastavení konania a s ktorým aj uspeli. Dosiahli tak to, že súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu rozhodol uznesením č. k. 19C/5/2018-135 následne tak, že v konaní sa bude pokračovať na strane žalobcu práve so žalobkýňami. Právoplatnosťou tohto uznesenia (17.10.2019) tak nastali aj účinky ustanovené § 65 ods. 1 CSP a žalobkyne prijali stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu, teda ku dňu jeho smrti XX.XX.XXXX. Žalobkyne sa - na rozdiel od žalovaných, ktorých okruh je vždy v dispozícii žalobcu - vlastným procesným úkonom stali stranou sporu. Pokiaľ tvrdia, že rozhodnutie otca podať žalobu, nemohlo byť ovplyvňované nikým, ani žalobkýňami, tak sa tým de facto dištancujú od jeho rozhodnutia podať žalobu. Tomu protirečí ich správanie v konaní, pretože ak žiadali, aby súd s nimi pokračoval na strane žalobcu, a toto právo bránili aj v odvolacom konaní, museli byť uzrozumené s dôvodmi podanej žaloby. Treba podotknúť aj to, že v poslednom odseku späťvzatia žaloby zo 06.11.2019 žalobkyne späťvzatie žaloby odôvodnili tým, že žalovaná v 1. rade ich vo vyjadrení z 11.10.2019

nekalo obvinila a zasiahla do ich súkromného života. Z toho nemožno vyvodiť, že by ich rozhodnutie nepokračovať v konaní bolo motivované nesúhlasom s dôvodmi žaloby. Navyše, žalovaná v 1. rade sa bránila procesne štandardne vedeným spôsobom popretím tvrdení uvedených v žalobe a prednesením vlastných skutkových tvrdení (§ 150 ods. 1 a § 151 ods. 21 CSP), ktorých povaha podľa názoru súdu nespôsobuje hrubú urážlivosť podania [§ 102 ods. 1 písm. e) CSP] a neprekračuje ani všeobecný rámec pravidiel slušnosti uplatniteľných pre vlastnícke spory, akým je aj spor prejednávaný v tejto veci. Dôvody prednesené žalobkyňami teda nie sú takými dôvodmi, ktoré by boli hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP.

8. Keďže žalobkyne iné dôvody, pre ktoré by sa malo ustanovenie § 257 CSP uplatniť (napr. neprimeranú tvrdosť zákona, osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery strán), netvrdili, a v konaní takéto dôvody ani nevyšli najavo, vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy súd nemohol prijať záver, že by bolo namieste uplatniť § 257 CSP, odchýliť sa od zásad vyjadrených v § 256 CSP a stranám nepriznať alebo obmedziť nárok na náhradu trov konania.

9. Pri rozhodovaní o trovách konania pred súdom prvej inštancie vychádzal teda súd z toho, že k zastaveniu konania došlo na základe úkonu žalobkyň - späťvzatia žaloby. Žalobkyne tým procesne zaviniли zastavenie konania, v dôsledku čoho je namieste použitie § 256 ods. 1 CSP. Toto ustanovenie je z obsahového hľadiska v podstate zhodné so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30.06.2016. Ustálená judikatúra týkajúca sa cit. ustanovenia je preto naďalej uplatniteľná (pozri náleží Ústavného súdu SR z 20. marca 2018, sp. zn. II. ÚS 569/2017, bod 21). Ak teda došlo k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby, možno žalovanému uložiť povinnosť nahradíť trovy zastaveného konania, ak pre jeho správanie bola žaloba podaná dôvodne. V danej veci to tak ale nebolo, pretože žalovaní so žalobou nesúhlasili a ani počas konania sa nesprávali tak, že by žalovaný nárok uznávali. Z tohto dôvodu súd priznal žalovaným podľa § 256 ods. 1 CSP voči žalobkyňami nárok na náhradu všetkých trov prvoinštančného konania (výrok II).

10. Pokiaľ ide o trovy odvolacieho konania, o ktorých má súd prvej inštancie rozhodnúť podľa § 396 ods. 3 CSP, základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevyklučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania - prvoinštančného i odvolacieho, ktorý môže vyústiť do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) dvoma samostatnými výrokmi (porov. uznesenie Ústavného súdu SR z 19.11.2019, sp. zn. I. ÚS 453/2019). Pretože odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zo 07.12.2018, č. k. 19C/5/2018-93, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, žalobkyne svojím odvolaním uspeli, v dôsledku čoho im podľa § 255 ods. 1 CSP patrí voči žalovaným nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania. Z uvedených dôvodov súd žalobkyňami tento nárok priznal samostatným výrokom (výrok III).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolanie možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis odvolateľa) uviesť tiež, v akom rozsahu sa toto uznesenie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie súdu považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).